

Hierin zijn opgenomen de berichten van de BIPP-Dutch Region en de Nationale Vereniging van Belgische Beroepsfotografen.

Uitgeverij

ArtNed B.V.
Postbus 16 - 7160 AA NEEDE
Tel. 0545 29 31 56
Fax 0545 29 50 66
info@artned.com
www.de-fotograaf.nl

Uitgever

Waldo te Kloeze

Hoofredactie

Jurriaan Nijkerk

Eindredactie

Steeff Meijers

Projectmanager

Waldo te Kloeze

Redactieadres

ArtNed B.V.
Postbus 16 - 7160 AA NEEDE
Tel. 0545 29 31 56
Fax 0545 29 50 66

Aan dit nummer werkten mee

Wim Broekman, Marcel Buisman,
Joep Eijkens, Piet Van den Eynde en
Ruth, Ina van der Goot, Marie Gybels,
John van Helvert, Nikki Huts,
Berend Masselink, Jurriaan Nijkerk,
Luc Peeters, Robert Tjon a Joe,
Luc Verkoren en Hans Arend de Wit

Advertentie-exploitatie

ArtNed B.V.
Teddy Schippers of Waldo te Kloeze
Tel. 0545 29 31 56
info@artned.com

Vormgeving

Alfred Beeking
Publishing House & Facilities B.V.
Tel. 0314 340 150
a.beeking@publishinghouse.nl

Drukwerkverzorging

Den Haag Offset B.V.

Abonnement

Een abonnement kost voor zes nummers € 45,00 en kan ingaan op elk moment van het jaar. Opzeggingen uitsluitend schriftelijk 2 maanden vóór het verstrijken van de abonnementsperiode. Opgave en informatie, tel. 0314 340 150

Losse nummers

€ 8,00

Vorbehoud van rechten

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen of gekopieerd zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISSN 1381-1894

Inhoud

De wetlands van de Weerribben in Overijssel vormen een ideale 'achtertuin' voor een natuurfotograaf. Daar vindt Philip Friskorn dan ook veel van zijn onderwerpen, maar even goed in Scandinavië, waarheen hij al tientallen keren afreisde. Liefde voor de natuur werd hem met de paplepel ingegoten, maar zijn werkzame leven begon toch heel anders.

**Natuurfotografie: Philip Friskorn.
Pagina 11**

Geen dag zonder nacht. "Om te bestaan moet elk ding zijn tegengestelde hebben, anders lost het op in het niets", zei Carl Gustav Jung. Kijk naar de witzwarte cirkel van Yin en Yang: de tegengestelden houden elkaar in evenwicht. De lichte helft draagt een stukje duisternis van de andere in zich en de donkere helft heeft een helle vlek in zich.

**Illustratieve fotografie: Stijn Huyghe.
Pagina 36**

Portraits of Asia, getting started (1)

London, begin januari. De reis is begonnen, al is het maar voor even. We liggen op een opblaasbaar matje. In een outdoor store. Het is vijf minuten voor sluitingstijd en er moet ook nog een tent worden gekocht, voor het geval de legendarische Turkse gastvrijheid er niet meer zou zijn, zoals de Lonely Planet ons met het enthousiasme van een tapijtenverkoper voorhoudt.

Reisfotografie: Piet Van den Eynde en Ruth. Pagina 62

Piet en Ruth fietsen door Azië

Fotografie 'op de fiets' is een fenomeen waar wij in het verleden al aandacht aan besteedden. Piet Van den Eynde uit Gent is fotograaf en opleider/trainer (Adobe Certified Expert) in Photoshop en Lightroom. Hij en zijn geliefde Ruth gaan nu echter een flinke stap (of liever gezegd trap) verder. Hun project 'Portraits of Asia' wordt een fietstocht door Azië (vanaf Istanbul naar Mombay of Bangkok) waarbij niet alleen camera, maar ook laptop en printer meegaan. Het is de bedoeling dat de mensen die onderweg worden gefotografeerd een portret krijgen aangereikt. Dat dit avontuur de nodige voorbereidingen vereist, moge duidelijk zijn. De route ligt niet exact vast, maar is mede afhankelijk van de plaatselijke politieke situaties en kan zelfs van dag tot dag worden bijgesteld. DeFOTOgraaf gaat de komende vijf maanden reisverslagen van Piet en Ruth publiceren. Na terugkomst resulteert dit in een expositie tijdens Professional Imaging 2010. Op deze beurs zal Piet tevens dagelijks in het grote theater verslag doen van de reiservaringen en hoe je te redden met Lightroom op locatie.

Van dit 'Portraits of Asia' zal tevens verslag worden gedaan op de websites van Piet, www.portraitsofasia.be en www.morethanwords.be/blog.

Voor het contact zijn er diverse scenario's doorgesproken, tenslotte zijn de gebieden die Piet en Ruth passeren bepaald geen Ouwehands Dierenpark of Burgers' Zoo, waar je tussen de wilde beesten van een koffietje kunt genieten of je de creditkaart in een telefoon kunt steken. Ruth, moraalfilosofe, in het verleden werkzaam bij interculturele projecten en telecommunicatie, zorgt voor de boekhouding en fungeert verder als flitsstatief, als kleminrichting voor voorwerpen als parapluhouder, kortom als alles waar een fotograaf absoluut niet buiten kan, wil hij thuiskomen met iets wat tenminste nog op een foto lijkt. De eerste bijdrage vindt u in dit nummer. Zelf heb ik deze al stukgelezen en ik zit in grote spanning te wachten op de volgende afleveringen. Ik hoop dat ook u veel plezier gaat beleven aan deze 'Full Reality Soap voor Vakfotografen'!

Jurriaan Nijkerk

Foto Arthur Mebius.

De PANL Sony α Awards gelden als belangrijke prijzen voor de toegepaste fotografie in Nederland. De genomineerde en prijswinnende inzendingen van deze prestigieuze wedstrijd werden ook dit jaar weer tentoongesteld aan het publiek in de Oude Kerk in Amsterdam. In dit artikel treden twee makers van winnende inzendingen voor het voetlicht. De een met een Gold Award, de ander met een bekroonde en opmerkelijke serie onderwaterfotografie.

Awards: PANL Sony α Awards 2009, #18. Pagina 16

...en verder

Allround fotografie: Studio Leyssen	6	Vraag en aanbod	66
Documentaire fotografie: Susan Meiselas	21	SOFAM: Reproducties en verspreiding	67
Fotoacademie: De laatste loodjes...	26	Fiscale zaken: BTW-regels 'plaats van dienst' wijzigen ingrijpend per 1 januari 2010	68
Beurzen: Professional Imaging 2009	31	Verkopen: Op een beurs	69
Fieldtest: AF-S VR Nikkor 70-200 mm f/2.8 en de Nikon D700	41	Belgische Vereniging van Beroepsfotografen: Activiteiten, nieuws en agenda	70
Fotoacademie: In de spotlight - Amsterdam	48	Recht en onrecht: Portretrecht (2)	72
Fotofestival: Epson FotoFestival Naarden 2009	53	BIPP Dutch Region	74
Vaknieuws	57	Agenda	76
Fotoboeken	64		

Portraits of Asia, getting started (1)

London, begin januari. De reis is begonnen, al is het maar voor even. We liggen op een opblaasbaar matje. In een outdoor store. Het is vijf minuten voor sluitingstijd en er moet ook nog een tent gekocht, voor het geval de legendarische Turkse gastvrijheid er niet meer zou zijn, zoals de Lonely Planet ons met het enthousiasme van een tapijtenverkoper voorhoudt.

Het matje is zo oranje dat het een sinaasappel zou doen blozen en het weegt ook niet veel meer dan zijn fruitige kleurnoot: 370 gram droog aan de haak, om precies te zijn. Gewichtsbesparing wordt een belangrijk item op deze reis. Nog nooit zoveel fotomateriaal meegenomen en bijgevolg moet de rest wijken. Jammer dat lichter steevast duurder is. 'Less is more.' 'More money' alvast wel. Stanfords boekhandel, Seven Dials wijk, London. 's Werelds grootste reisboekenwinkel. De wereld samengevat in drie verdiepingen kaarten, reisgidsen, reisverslagen. Er bestaat geen bananenrepubliek of zichzelf onafhankelijk verklaarnde Russische provincie, of ze hebben er hier een kaart of twee van. "Had u liever de administratieve kaart of de reliëfkaart?", vraagt een behulpzame verkoper annex

wereldreiziger. De reliëfkaart bevat nogal veel bruin en oranje. De legende leert ons dat dat gebieden tussen twee en drieduizend meter zijn. Neen, dan liever het oranje van ons drie centimeter hoge ThernaRest matje. Met zakken vol reisaccessoires gaat het terug de kanaaltunnel door. Om om half twaalf 's nachts in Brussel-Zuid/Bruxelles-Midi bij een halve roversbende terecht te komen. Het contrast tussen het chique, veilige St Pancras station in Londen en het verloederde rovershol Brussel Zuid kan niet groter zijn. Bijna overvallen, nog voor we vertrokken zijn naar echt gevaarlijke oorden. Voorlopig nog in ons eigen bed flitst het ons later door ons hoofd: "Wat, als in een verlaten bergdorp pakweg in Cappadocië? Wat, als we beroofd worden van onze mooie oranje ThernaRest, maar bovenal

van onze dromen van ontmoeting en verwondering?

Fietsreis

Het plan om op een langere fietsreis annex fotoreportage te vertrekken was al jaren aan het rijpen in onze hoofden. Een reorganisatie op het financiële adviesbureau waar ik werkte, maakte het ook echt mogelijk. Waar anderen zouden treuren om een verloren job met goudkleurige BMW, besloot ik om me voortaan voltijs te wijden aan wat me echt interesseert: fotografie en fotografische software. De BMW van de zaak werd ingeruild voor mijn eigen Rolls Royce. Althans, dat is hoe sommigen een Koga Miyata omschrijven. Omdat een flinke hernia een onmiddellijk vertrek onmogelijk maakte, gebruikte ik de verplichte rust om het diploma van

Deze foto staat symbool voor het idee achter 'Portraits of Asia'. De foto werd bijna zeven jaar geleden – ik werkte nog op film – genomen tijdens een fietsreis die ik met mijn broer op het Indonesische eiland Bali maakte. Het is altijd een van mijn favoriete reisfoto's geweest, omwille van het optimisme dat er van uitgaat. Ik heb de foto nog in de doka afgedrukt en vond 'm vorig jaar terug. Toevallig vertrok mijn broer net die periode opnieuw naar Indonesië. Hij nam een afdruk mee en slaagde erin de tempel op het Balinese platteland terug te vinden. De nog steeds stralende priester werd herenigd met zijn evenbeeld van zeven jaar eerder. De technologie staat niet stil en wat voor deze foto zeven jaar geduurd heeft, doen we op deze reis in 70 seconden: een vluchtige ontmoeting vastleggen en de geportretteerde als aandenken 'on the spot' een afdruk geven.

Adobe Certified Expert voor Photoshop CS3 te halen en startte ik alvast met www.morethanwords.be, een blog over fotografie en fotografische software. Terwijl mijn 'partner in crime' (overigens ook in het echt een moordgriep) loopbaanonderbreking nam om de reis voor te bereiden, begon ik in afwachting van het medische groene licht, workshops te geven over Adobe Lightroom en schreef ik ondertussen 'Adobe Photoshop Lightroom 2 ontmaskerd', een boek dat u vanaf eind april bij uw boekenboer kunt vinden.

'Portretten van Azië'

Het sprak dus vanzelf dat er een fotografische invalshoek aan de reis gegeven zou worden. Ver moesten we niet zoeken: we putten uit de praktijk van iets wat elke reizende fotograaf of fotograferende reiziger ongetwijfeld al meegemaakt heeft: je neemt een foto van die olijke Cubaan met sigaar, of van die alleraardigste Indonesische schone. Omdat een steelse blik op het LCD-schermpje geen langdurige voldoening biedt, beloof je plechtig om bij je thuiskomst een afdrukje naar je muze voor één minuut op te sturen. Het adres, voor zover dat al bestaat, wordt haastig op een bierkaartje, lokale krant, servet, hand of voorhoofd gekrabbeld en de reis gaat verder. Dit gegeven herhaalt zich een paar keer en eenmaal thuis schreeuwt de baas, de routine van elke dag, of in het slechtste geval beide, terug om je onverdeelde aandacht. In het beste geval begint na een paar maanden je fotografengeweten te knagen en begint de grote puzzelactie: "Welke foto hoorde nu ook weer bij welk adres?" En dan blijkt dat servetje waar in het Laotiaans iets op was gekrabbeld, na een wasbeurt of vier herschappen te zijn in een Rorschach-test voor gevorderden. Het is een scenario wat we zelf al tiental-

len keren meegemaakt hebben bij vorige reizen. Beeld u de organisatorische chaos in, wanneer we na een fietstocht van bijna een jaar de juiste briefjes bij de juiste geportretteerden zouden moeten plaatsen. De laatste keer heeft het zeven jaar geduurd (zie kader 'Special Delivery...') eer een foto ter bestemming geraakt is.

Vanuit dit idee is www.portraitsofasia.be ontstaan. Deze keer nemen we een draagbare printer mee. Twee draagbare printers, zelfs. Al zijn we er zelf nog niet goed uit of de kleinste van de twee, de Polaroid Pogo, nu wel een printertje dan wel een gadget is. Hij zorgt in ieder geval voor p(l)akkende foto's, al was het maar omdat de prints zelfklevend zijn.

Als vertrekpunt kozen we de poort tussen Europa en Azië: Istanbul. Van daar uit willen we, indien de hernia, de weergoden, de Iraanse visa-ambtenaren en de hellingspercentages het toelaten, dwars door Turkije naar Teheran fietsen. Met het vliegtuig over Afghanistan en Pakistan en dan verder op de fiets vanuit Mumbai of Bangkok. De echtelijke debatten hieromtrent zijn nog gaande.

Een afdruk voor elke geportretteerde

Tijdens onze reis zullen we, net zoals vroeger, portretten maken. Alleen hebben we nog meer materiaal in de fietstassen zitten. Materiaal dat ons toe moet laten de geportretteerde meteen een afdrukje te geven. Beeld u de verwondering in van de Indonesische rijstboer, wanneer we zijn vriendelijke pose belonen met een instantklare afdruk uit de printer. Of het jolijt van de Indische schoolkinderen, die van die gekke blanken op hun veel te grote fietsen een foto cadeau krijgen. Van instantprint naar instantvreugde. Het is maar een kleine stap in sommige delen van de wereld. Tot zover het plan. Maar is Turkije écht zo gastvrij? Wat betekent donkerbruin op de reliëfkaart? Kun je een Westcott 43 inch flitsparaplú ook gebruiken om te schuilen voor de Indische moesson? Hoe zullen Iraanse schoolkinderen reageren op een pocketwizard? Hoeveel weegt Piets fototas nu echt? Afspraak over twee maanden in uw vakblad. Wie zo lang niet wil wachten, kan al even surfen naar www.portraitsofasia.be of www.morethanwords.be/blog voor de meer technische bijdragen. Of zelf op de fiets springen. Met een béétje wind mee haalt u ons zo in.

www.morethanwords.com

Over ons

Piet concretiseert een jarenlange passie voor fotografie en beeldbewerking in het bedrijfje MoreThanWords.be. De gelijknamige blog geeft tips over fotografie in het algemeen en werken met Adobe Photoshop en Lightroom in het bijzonder. Wanneer Piet niet op reis is, realiseert hij fotoreportages in opdracht, organiseert hij workshops rond Adobe Lightroom en Photoshop, of schrijft hij boeken, zoals het eind april te verschijnen 'Adobe Photoshop Lightroom 2 Ontmaskerd'.

Ruth is een moraalphilosoof – communicatieverantwoordelijke met werkervaring in Brusselse inburgeringstrajecten en telecommunicatie. Interculturele projecten brachten haar onder meer in Argentinië en Senegal. Zij nam 11 maanden loopbaanonderbreking om het project 'Portraits of Asia' te kunnen realiseren. Onderweg is zij degene die zorgt dat de statieven niet omwaaien, die flitspaal speelt en die de administratie verzorgt.

